

fredsene. Det er atter en stor Gene, som medføres af en saadan fuldstændig Omordning af det Hele. Dertil kommer jo, at saaledes som Ordningen her er lagt an, gaar den, saa vidt jeg kan se, virkelig paa flere Steder Kjøbstadbefolkningen temmelig nær. Det er ikke heldigt for Kjøbstæderne, at Valgstæderne nu kastes ud paa Landet i Kredse, hvor de tidligere have været i Bjerne. Det har fra Begyndelsen af været et Princip, naar en Kjøbstad fandtes i Kredsen, da at lægge Valgstedet derhen, og det har med Forsæt været gjort saaledes for at støtte Kjøbstæderne i deres politiske Liv. Det maa betragtes som urigtigt nu at forrykke denne Stilling for Kjøbstæderne. Det kan ikke nytte at henvise til, at man ved Hjælp af Jernbaner kan komme ud til Valgstedet paa Landet. Det er ikke af samme Betydning for Landboerne at tage ind til Byen som omvendt for Kjøbstadboerne at komme ud paa Landet. Ja, det er ogsaa ganske mærkeligt, det Exempel, som allerede flere Gange er nævnt under Diskussionen, at man har taget Njøge ud af Kjøbenhavns Amt og lagt det til en Valgkreds i Præstø Amt, og man har her endog ingenlunde fulgt det her nys berørte Princip at henlægge Valgstedet til en Jernbanestation. Efter Flerpartiets Forslag er Njøge henlagt til Præstø Amts 2den Valgkreds, men for denne er Sæder opført som Valgsted, og det er ikke nogen Jernbanestation, medens der iøvrigt i den paagældende Valgkreds er en Jernbanestation, nemlig Turreby, som man jo kunde have henlagt Valgstedet til. Et saadant Hensyn har imidlertid ikke Flerpartiet villet tage. Jeg finder altsaa, at det foreliggende Forslag ikke er tilstrækkeligt hensynsfuldt mod Kjøbstæderne. Jeg tror ikke, det vil være muligt at komme til en fornuftig Ordning, naar man ikke vil holde fast ved de to Grundsaetninger, for det Første ikke pludselig og væsentlig at fravige det nuværende Antal af Folkethingskredse — om de ere 102 eller 110, spiller naturligvis ikke nogen saadan Rolle — og dernæst at man ikke uden streng Nødvendighed forlader den nuværende Folkethingskredsindelings Grændser. Naar man opstiller disse Principer, maa man naturligvis gjøre sig klart, hvilket Forhold de staa i til Grundlovens Bestemmelser herom; thi disse Bestemmelser bør selvfølgelig respekteres. Hvad Grundlovens Bestemmelse angaar, maa det dog bemærkes, at den ingenlunde er saa streng, at der ikke her skulde kunne efterlades et vist Spillerum ved dens Anvendelse. Den siger ingenlunde, at Forholdet skal være 1 til 16,000, den siger med Forsæt: 1 til omtrent 16,000. Nu er det jo ganske klart, at hvis

man tænkte sig, at Landets Folkemængde var regelmæssig stigende over alle Folkethingskredse, saa at man havde ligelig omtrent 20,000 i alle Kredse, saa var der ikke et Menneske, som havde taget nogen Fortrydelse eller fundet det grundlovstridigt, om man havde ganske rolig acquiesceret derved. Man vilde ikke have fundet, at der da forelaa nogen Ubillighed hverken til den ene eller den anden Side. Det er aabenbart kun den Omstændighed, at der paa enkelte Steder er stet en saa usforholdsmæssig Tilvæxt i Folketal, der har fremaldt dette Spørgsmaal, det er derfor, man har reist disse Tvister om en Omlægning af Kredsene. Der vilde jo Intet være til Hinder for at sige, at 20,000 ogsaa er omtrent 16,000 (Stemmer: Eller 30,000!) Ja, hvor er Grændsen her? Ved 20,000 have vi efter min Mening ikke naaet den, men naae vi til 120,000, saa ere vi Stam naaede langt over 16,000, saa kunne vi ikke længere tale om „omtrent 16,000“. Og naae vi op til flere Gange 16,000, saa stiller Forholdet sig naturligvis anderledes, saa ønske vi en Deling. Hvad der her er det Praktiske, og hvad jeg paa ingen Maade tror staa i nogen Modstrid med Grundlovens Udtryk, er det, som er foreslaet af Regjeringen, og jeg søger en Støtte for denne min Opfattelse i den Omstændighed, at der har været Medlemmer af Folkethinget, om hvem der stet ikke kan være nogen Tvivl om, at de ere grundlovstro, Medlemmer af de Herrer's egen Kreds, som tidligere have opstillet Forslag, der gaa ud fra den samme Betragtning, at det er ikke nødvendigt at stride til en hel Omkalfatring, men at man meget godt kan lade sig nøie med en Deling, idet det jo er refereret her i Udvalgsflertallets egen Betænkning, hvorledes to Medlemmer af Flerpartiet i det i 1881 nedsatte Udvalg erklærede, at de under de foreliggende Forhold vilde lade sig nøie med en Deling af Kjøbenhavns 5te Kreds i to. Det kunde de dog virkelig ikke have udtalt, naar de ansaa et saadant Forslag for stridende mod Grundloven. Nei, en Grundlovsfortolkning kan være tvivlsom, den kan man have forskjellige Meninger om, det giver jeg de Herrer Ret i; men jeg for min Del tror ikke, at Grundloven med Nødvendighed kræver en saadan fuldstændig Omlægning. Skulde man være af den Overbevisning, at Grundloven virkelig kan fortolkes paa den Maade, som nu gjøres gjældende fra Flerpartiets Side, vilde jeg junde det rigtigt, om man prøvede paa at gennemføre en Grundlovsforandring, der lagde til Grund hensigtsmæssige Principer for Inddelingen i Valgkredse. Jeg tror nu ikke, det vilde være ganske rigtigt i en saadan ny